

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra blízkovýchodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Michaela Boudová

Název práce: Podpora výuky dějin Židů v kontextu událostí 2. světové války

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě):
Mgr. Zbyněk Tarant, KBS FF ZČU v Plzni

1. CÍL PRÁCE

Předložená práce studentky Michaely Boudové si klade za cíl: „Zjistit současný stav výuky o holocaustu na vybraných základních školách a na základě těchto poznatků případně navrhnout změny a podnítit novou iniciativu, která by vedla k vylepšení přípravy učitelů či výukových materiálů a pomohla tak ke zkvalitnění výuky dějin Židů a jejich osudů během druhé světové války“. První část tohoto cíle splněna byla, druhá část (tj. návrh vlastní iniciativy v oblasti výuky o holocaustu) se v práci nevyskytuje.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Předložená práce se zabývá otázkou vzdělávání o holocaustu na základních a středních školách. Její autorka nabízí zajímavý přehled dostupných vzdělávacích materiálů, učebnic a aktivit, jakož i jejich reflexi z praxe skrze anketu mezi učiteli. Za pozitivní považují snahu o kritický přístup k materiálu a snahu o úvahy, jak by vlastně mělo vyučování o holocaustu vypadat a čeho by se mělo vyvarovat. Při čtení práce jsem však měl trochu pocit, že autorka nevyužívá zcela možností, které jí téma dává a nechává si utéci některé klíčové pointy. Z cíle, který si autorka představila navíc předložená práce představuje první polovinu (tu analytickou). Autorka v závěru shrnuje celou druhou zamýšlenou část svého cíle konstatováním (na str. 70), že vzhledem k dostupnosti již existujících aktivit není tato druhá část nutná.

Autorka často (a velice správně) zmiňuje problém nedostatku času pro výuku tohoto tématu, ovšem v textu postrádám nějaké přehledné shrnutí konkrétních (číselných) údajů, které by čtenáři pomohly si představit, nakolik zásadní tento nedostatek objektivně je. Tezím autorky by velice pomohlo uvedení konkrétních údajů jako je celková hodinová dotace relevantních předmětů. Autorka sice místy zmiňuje kolik hodin se na dané škole tématu holocaustu věnuje, ovšem možná by bylo zajímavé uvést tuto dotaci do širšího kontextu a nabídnout srovnání – kolik hodin je v rámci celkové hodinové dotace dějepisu věnováno moderním dějinám jako takovým, v rámci těchto hodin poté uvést, kolik je věnováno holocaustu a posléze nabídnout srovnání – kolik hodin je například věnováno dějinám starého Řecka a Říma, husitského hnutí či Třicetileté války. Možná, že nyní po zrušení osnov by bylo zajímavé tyto údaje sbírat od respondentů (učitelů) v rámci ankety. Jejich číselný charakter by umožnil snadné vyhodnocení formou tabulky apod. Onen "nedostatek času", který pak autorka zmiňuje ve výpovědích respondentů totiž dle mého názoru leží právě zde – žáci stráví příliš mnoho času starověkými dějinami, husitským hnutím apod. Na moderní dějiny jako takové (nejen na holocaust) pak zbývá jen velmi malý časový úsek. Alespoň takové jsou zkušenosti a výpovědi učitelů s nimiž jsem se ve své praxi setkal.

Rovněž mne zaujalo, že autorka vidí jako relevantní předměty pro tematiku holocaustu pouze dějepis a občanskou nauku. Opravdu se s texty z období holocaustu žáci nesetkávají například v hodinách literatury?

U hodnocení učebnic pak zcela postrádám popis použité metody. Autorka uvádí jakési číselné hodnocení učebnic a to s přesností na dvě desetinná místa, ovšem jeho metodiku a způsob výpočtu v práci postrádám. Předpokládám, že jde o přebírané údaje z jiné odkazované práce, ovšem i když přebíráme takovéto údaje z jiné práce, neměli bychom zapomínat alespoň stručně shrnout metodiku, která za nimi stojí. Jaká byla použitá škála? Jaká byla kritéria hodnocení? Kolik lidí danou knihu hodnotilo? Je výsledná známka průměrem několika kritérií, nebo průměrem hodnocení několika hodnotitelů?

Naopak velmi pozitivně hodnotím uvedené zkušenosti z praxe – lektoři ICEJ, nevhodné chování žáků v Terezíně apod. - jakož i snahu o hlubší osobní posouzení učebního materiálu z hlediska didaktického.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Z hlediska formálního si dovoluji autorku upozornit na několik menších detailů:

- V členění kapitol bych navrhoval vhodnější způsob zařazení zmínky o antisemitském webu "Národně-vzdělávací institut". Autorka jej sice správně identifikovala, vymezila se proti jeho aktivitám a popsala i některé z dopadů jeho aktivit, ovšem uvedla jej po boku zcela seriózních zdrojů, což je poněkud matoucí. V obsahu to pak vypadá tak, že vidíme "Holocaust.cz", "Centra vzdělávání a dialogu", "Národně vzdělávací institut". Pokud autorka chtěla zmínit aktivity popíračů na školách, možná by bylo vhodnější zařadit je do nějaké samostatné podkapitoly, opatřené příslušným nadpisem.
- Způsob přepisu jmen a cizojazyčných termínů je v pořádku, jen v úvodní kapitole bych pro otázku psaní velkého či malého písmene ve slově Žid volil vhodnější zdroj informací, nežli politicky zabarvený text pana Čulíka z Britských listů.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELÉ (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Předložená práce by mohla být hodnocena velmi dobře na bakalářské úrovni. Úroveň magisterská si však žádá hodnocení o něco přísnější. Autorka si stanovila cíl, který splnila jen zčásti. Dle mého názoru si také nechává jen o malý krůček utéci zajímavé pointy a čtenář má pocit, že řada informací zůstává nevyslovena či nedořečena. K udělení lepšího hodnocení by rovněž bylo nutné zvolit přehlednější strukturu, doplnit některá klíčová data, při hodnocení neopomíjet metodiku a s ohledem na celkový duch RVP a jeho „průřezových témat“ se zaměřit i na jiné předměty mimo samotný dějepis a občanskou nauku.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Jakou hodinovou dotaci v rámci předmětu Dějepis mají dějiny 20. století v porovnání s například dějinami starověku? Jaké procento z této hodinové dotace je pak věnováno tématice holocaustu? Dokázala byste uvést několik případů, event. extrémů?
2. Proč byl v práci vynechán předmět Literatura? Opravdu se žáci v čítankách s texty z a o období holocaustu nesetkávají, s výjimkou jediného Vámi zmíněného případu? Pokud tomu tak je, není to důvod k zamyšlení?
3. Židovské komunity na našem území lze doložit od 9. století n.l. V jakém kontextu čeští žáci poprvé dozvídají o tom, že zde vlastně žili, nebo žijí "nějací Židé"? Obsahují současné české učebnice dějepisu nějaké zmínky o židovské menšině na našem území například v období středověku? Jsou správné mé obavy, že Židé jsou v učebnicích dějepisu explicitně zmíněni poprvé až v kontextu holocaustu?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Práci doporučuji k obhajobě, ovšem bohužel musím navrhnout známku DOBŘE s otevřenou možností pro zlepšení v případě kvalitní obhajoby.

Datum: 26. dubna 2012

Podpis: Zbyněk Tarant

